

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Origines Benedictinae, Siue Illvstrivm Coenobiorvm Ord.
S. Benedicti, Nigrorvm Monachorvm, Per Italiam,
Hispaniam, Galliam, Germaniam, Poloniam, Belgium,
Britanniam, aliasque Prouincias. Exordia Ac ...**

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

Testamentum Guilielmi cognomento Pij, Aruernorum Comititis & Ducis
Aquitanorum, quem monasterij Cluniacensis fundatorem, alij
instauratorem fuisse volunt, anno 910.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11261

Testamentum Guilielmi cognomento Pii, Arvernorum Comitum & Ducis Aquitanorum, quem monasterij Cluniacensis fundatorem, alij instauratorem fuisse volunt, anno 910.

910.

Cunctis sanè considerantibus liquet, quod ita Dei dispensatio quibusque diuitibus consulit, ut ex rebus quæ transitorie possidentur; si eis bene utantur, semper mansura valeant præmia promereri. Quod videlicet diuinus sermo possibile ostendens, atque ad hoc omnino suadens dicit: *Diuitia viri, redemptio animæ eius.*

Prou. 13.

Quod ego *VVilhelmus* dono Dei Comes & Dux sollicitè perpendens, ac propriæ salutis, dum licitum est prouidere cupiens, ratum, immo per necessarium duxi, ut ex rebus quæ mihi temporaliter collatæ sunt, ad emolumentum animæ meæ aliquantulum impartiar: quippe qui adeo in his videor excreuisse, ne fortassis totum ad curam corporis in supremo redarguar expendisse, quin potius cum suprema sors cuncta rapuerit, quiddam mihi gaudeam reseruasse.

Luce 16.

Quæ scilicet causa nulla specie vel modo congruentius posse fieri videtur, nisi ut iuxta Domini præceptum, *Amicos mihi faciam pauperes eius*: utque huiusmodi actio non ad tempus, sed continuo peragatur, monastica professione congregatos ex proprijs sumptibus sustentem; ea siquidem fide, ea spe, ut quamuis ipse cuncta contemnere nequeam, tamen

dum

dum mundi contemptores, quos iustos credo, susceperim, *Iustorum mercedem accipiam.*

Igitur omnibus in vnitate fidei viuentibus Christi que misericordiam postulantibus, qui *Matth. 10.* sibi successuri sunt, & vsque ad sæculi consummationem victuri notum sit. Quod ob amorem Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi; res iuris mei, SS. Apostolis Petro, vide licet & Paulo de propria trado donatione, *Cluniacam*, scilicet villam, quæ sita est super fluuium qui *Granna* vocatur, cum cortile & manso indomnicato, & capella quæ est in honore Sanctæ Dei Genitricis Mariæ & S. Petri Apostolorum Principis, cum omnibus rebus ad ipsam villam pertinentibus, villis siquidem capellis, mancipijs vtriusque sexus, vineis, pratis, campis, siluis, aquis, aquarumue decursibus, farmarijs, exitibus, & regressibus, cultum & incultum cû omni integritate: quæ etiam res sunt sitæ in Comitatu Matisconensi, vel circa, suis vnaquæque terminis conclusæ.

Dono autem hæc omnia iam dictis Apostolis ego *Vilhelmus* & vxor mea *Ingelberga*, primùm pro amore Dei, deinde pro anima senioris mei *Odonis* progenitoris, ac genitricis meæ, pro me & vxore mea, salute scilicet animarum nostrarum & corporum: pro *Auacez* nihilominus quæ mihi easdem res testamentario iure concessit. Pro animabus quoque fratrum ac Sororum nostrarum, nepotumque, atque omnium vtriusque sexus propinquorum, pro fidelibus nostris, qui nostro

seruitio adhærent; pro statu etiam ac integritate Catholicæ religionis. Postremò verò, sicut omnes Christiani vnus compage charitatis ac fidei tenemur: ita pro cunctis, præteritorum scilicet, præsentium siue futuro rû tēporum Orthodoxis, hæc donatio fiat.

Eo siquidem dono, tenore, vt in *Cluniaco*, in honore SS. Apostolorum Petri & Pauli monasterium Regulare construatur, ibique monachi iuxta regulam beati *Benedicti* viuentes congregentur, qui ipsas res perenni tempore possideant, teneant, habeant atque ordinent: ita duntaxat vbi venerabile orationis domicilium votis ac supplicationibus frequententur, conuersatioque cælestis omni desiderio & ardore intimo perquiratur & expetatur, sedulæ quoque orationes, postulationes, atque obsecrationes Domino dirigantur tam pro me, quàm pro omnibus, sicut eorum memoria superius digesta est. Præcipimus siquidem vt maximè illis sit hæc nostra donatio ad perpetuum refugium: qui pauperes de sæculo egressi, nihil secum præter bonam voluntatem attulerint, vt nostrum supplementum fiat abundantia illorum, sintque ipsi monachi cum omnibus præscriptis rebus sub potestate & dominatione Bernonis Abbatis, qui quamdiu vixerit, secundum suum scire & posse eis regulariter præsideat: post discessum verò eius, habeant iidem monachi potestatem & licentiam quamcumque sui ordinis, secundum placitum Dei atque re-

gulam

gulam S. benedicti promulgatam, eligere maluerint Abbatem atque Rectorem, ita ut nec nostra, nec alicuius potestatis contradictione contra religiosam dumtaxat electionem impediatur.

Per quinquennium autem Romæ ad limina Apostolorum, ad luminaria ipsorum continuanda, decem solidos præfati monachi persoluant habeantque tuitionem ipsorum Apostolorum, atque Romani Pontificis defensionem, & ipsi monachi corde & animo pleno prælibatum locum pro posse & nosse suo ædificent.

Volumus etiam ut nostris successorumque nostrorum temporibus, pro ut opportunitas atque possibilitas eiusdem loci sese dederit: quotidie misericordie opera pauperibus, indigentibus, aduenis, peregrinantibus, summa intentione exhibeantur.

Placuit etiam huic testamento inferi, ut ab hac die, nec nostro, nec parentum nostrorum, nec fastibus regie magnitudinis, nec cuiuslibet terrenæ potestatis iugo subijciantur iidem monachi ibi congregati: neque aliquis Principum sæcularium, non Comes quisquam, nec Episcopus quilibet, non Pontifex supradictæ sedis Romanæ, Per Deum, & in Deum, omnesque sanctos eius, & tremendi iudicij die contestor, deprecor, ne inuadat res ipsorum Dei seruorum, non distrahat, non minuat, non procannet, non beneficiet alicui, non aliquem Prelatum super eos, contra eorum voluntatem constituat.

Et vt hoc nefas omnibus temerarijs ac improbis arctius inhibeat, adhuc idem inculcans subiungo, Et obsecro vos & sancti Apostoli, & gloriosi Princeps terræ, Petre & Paule, & te Pontifex Pontificum Apostolicæ Sedis, vt per auctoritatem canonicam & Apostolicam quam à Deo accepisti, alienes à consortio sanctæ Dei Ecclesiæ & sempiternæ vitæ prædones & inuasores, atque distractores harum rerum, quas vobis hilari mente promptaq; voluntate dono, Sicisq; tutores ac defensores iam dicti loci Cluniacensis, & seruorū Dei ibi cōmorantium ac cōmanentium.

Harum quoque omnium facultatum propter eleemosynam & clementiam, ac misericordiam pijsissimi Redemptoris nostri, si quis fortè, quod absit, & quod per Dei misericordiam & patrocinia Apostolorum euenire non æstimo, vel ex propinquis aut extraneis, vel ex qualibet conditione siue potestate, qualicumque calliditate contra hoc testamentum, quod pro Dei amore omnipotentis, ac veneratione Principum Petri & Pauli fieri, sanctiui, aliquam concussionem inferre tentauerit, primū quidem iram Dei omnipotentis incurrat, auferatque Deus *partem illius de terra viuentium, & deleat nomen eius de libro vitæ, fiatque pars illius qui dixerunt Domino Deo, Recede à nobis, & cum Dathan & Abiron, quos terra aperto ore deglutiuit & viuos infernus absorbit, perennem incurrat damnationem.* Socius quoque

Apo. 22. 53.

Iob.

Num. 16.

Iudz

Iudæ Domini proditoris effectus, æternis cruciatibus retrusus teneatur. Et ne ei in presenti sæculo humanis oculis impunè transire videatur, in corpore quidem proprio futuræ damnationis tormenta experiatur, sortitus duplicem direptionem cum *Heliodoro* & *Antiocho*, quorum alter acris verberibus coercitus, vix semivivus evasit: alter verò nutu superno percussus, putrescentibus membris, & scatentibus vermibus, miserimè interiit. Ceterisque sacrilegis qui ararium domus Domini temerariè præsumserunt, particeps existat, habeatque, nisi resipuerit Archiclaum totius Monarchiæ Ecclesiarum, iuncto sibi S. Paulo, obstitorem, & amœni paradisi contradictorem; quos si vellet, habere poterat pro se pijsimos intercessores. Secundùm mundialam verò legem, his quibus intulerit calumniam, centum auri libras cogente iudicaria potestate compulsus exolvat, & congressio illius frustrata, nullum omnino obtineat effectum, sed huius firmitas testamenti omni auctoritate suffulta, semper inuiolata & inconcussa permaneat, cū stipulatione subnixa. Actum Bituricæ ciuitatis, Publicè. *Guilielmus*, Ego hanc auctoritatem fieri, & firmari rogavi, ac manu propria roboravi. Signum *Ingelbertæ* vxoris eius. *Madalbertus* peccator, Bituricæsis Archiepiscopus.

Anno vndecimo regnante *Carolo* Rege, Indictione XIII. ego *Oddo* Levita, ad vicem Cancellarij scripsi & subscripsi.

Mach. l. 1.
ap. 9.

Ceterum Guilielmus Paradinus Annal. Burgund. lib. 1. negat hunc Aquitaniae Ducem Cluniacensis conuentus prima iecisse fundamenta, verum Matisconensem quemdam Comitem Vveranum seu Vvarinum, qui an. 884. permutatis cum Hildebaldo Matisconensi Praefule toparchijs suis *de Cotte*, & *de Genoilij*, à dicto Antistite, Cluniacensi villa reciproca compensatione recepta monasticoque coenobio eo loci, SS. Petri & Pauli Apostolorum memoriae constructo, dictus Hildebaldo consecrasset, anno imperij Ludouici Pij. 13. & reparatae salutis 828. Ideoque hallucinari eos maximè qui Bernonem à Burgundia Gigniacensem Abbatem, vel dictum Vvillum ipsius fundatores primos asserunt.

Catalogus Abbatiarum & Prioratum, congregationis Cluniacensis.

ABBATIAE.

- Abbatia Cluniacensis.
 Abbatia Moijssiacensis, apud Aruernos.
 Abbatia Figiacensis, in Argonia, regni Galliae prouincia.
 Abbatia Lozacensis, ibidem.
 Abbatia Balmensis, ibidem.
 Abbatia Monasterij noui, Augustoriti Pictorum. (annem.)
 Abbatia D. Benedicti ad Eridanum Italiae
 Abbatia Thierni apud Aruernos.
 Abbatia Belliloci in Argonia.
 Abbatia de Pasleto in Anglia.
 Abbatia de Cosraquel, in Scotia.

Abba-